

Vaje Upravno procesno pravo: Začetek postopka

Zakon o zaposlovanju in delu tujcev (ZZDT)

III. POGLAVJE: DELOVNA DOVOLJENJA

8. člen (Splošne določbe)

- (1) Delovno dovoljenje je dokument, na podlagi katerega lahko domači ali tuji delodajalec sklene pogodbo o zaposlitvi ali pogodbo o delu, oziroma opravlja drugo delo s tujcem v skladu z določbami tega zakona.
- (2) Delovno dovoljenje se izda kot osebno delovno dovoljenje, dovoljenje za zaposlitev ali dovoljenje za delo.
- (3) Osebno delovno dovoljenje se izda za določen ali nedoločen čas.
- (4) Dovoljenje za zaposlitev se praviloma izda za dobo do enega leta, če s tem zakonom ni drugače določeno.
- (5) Dovoljenje za delo se izda z različno časovno omejitvijo, odvisno od namena, za katerega je bilo izdano.
- (6) Delovno dovoljenje se praviloma izda na vlogo delodajalca, če s tem zakonom ni drugače določeno.
- (7) Za isto časovno obdobje je tujcu lahko izdano le eno delovno dovoljenje.

.....

- (10) Vlogi za izdajo delovnega dovoljenja je potrebno priložiti izjavo vlagatelja, da ni bil kaznovan za prekršek po tem zakonu oziroma, da ni bil prejemnik državne pomoči iz državnega proračuna za ohranitev produktivnih delovnih mest.

....

10. člen (Osebno delovno dovoljenje)

- (1) Osebno delovno dovoljenje je obnovljiva ali stalna oblika delovnega dovoljenja, ki v času veljavnosti tujcu omogoča prost dostop do trga dela, razen v primeru, ko je osebno delovno dovoljenje izdano z veljavnostjo enega leta.
- (2) Za osebno delovno dovoljenje lahko zaprosi tujec, ki izpolnjuje pogoje iz tega zakona, in begunec.
- (3) Osebno delovno dovoljenje se izda za čas, določen s tem zakonom, neodvisno od stanja in razmer na trgu dela. Tujec z osebnim delovnim dovoljenjem z veljavnostjo treh let ali za nedoločen čas ter tujec z osebnim delovnim dovoljenjem, izdanim osebi z začasno zaščito oziroma osebi s statusom prosilca za azil, se lahko vpiše v evidenco brezposelnih oseb.
- (4) Tujec, ki v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, namerava ustanoviti ali soustanoviti osebno gospodarsko družbo in na podlagi ustanoviteljskih pravic zastopati družbo, tujec, ki namerava dejavnost opravljati kot samostojni podjetnik posameznik, ali tujec, ki namerava opravljati samostojno poklicno dejavnost, mora za zastopanje družbe, za opravljanje dejavnosti kot samostojni podjetnik posameznik ali za opravljanje samostojne poklicne dejavnosti v skladu s tem zakonom pridobiti osebno delovno dovoljenje za samozaposlitev, z veljavnostjo enega leta od dneva pridobitve.
- (5) Osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo enega leta za zastopanje osebne družbe ali za opravljanje dejavnosti kot samostojni podjetnik posameznik lahko pridobi tujec, ki je zastopnik osebne družbe ali samostojni podjetnik posameznik in ki izpolnjuje enega od naslednjih pogojev:
 1. da je slovenski izseljenec ali njegov potomec do tretjega kolena v ravni črti,
 2. da je dnevni delovni migrant iz sosednje države,
 3. da ima dovoljenje za prebivanje in je pred vložitvijo vloge za izdajo osebnega delovnega dovoljenja najmanj eno leto neprekinjeno prebival v Republiki Sloveniji na podlagi dovoljenja za prebivanje. Pogoj enoletnega neprekinjenega prebivanja ni izpolnjen, če je bilo dovoljenje za prebivanje izdano na podlagi delovnega dovoljenja za sezonska dela, za izvajanje čezmejnih storitev z napotnimi oziroma nameščenimi delavci ali za usposabljanje in izpopolnjevanje.
- (6) Osebno delovno dovoljenje, z veljavnostjo enega leta za opravljanje samostojne poklicne dejavnosti, lahko pridobi tujec, ki je vpisan v ustrezen, z zakonom predpisan vpisnik.
- (7) Osebno delovno dovoljenje iz petega in šestega odstavka tega člena lahko tujec ponovno pridobi, če v času veljavnosti predhodnega osebnega delovnega dovoljenja izkaže poslovanje in ni bil kaznovan za prekršek po tem zakonu.
- (8) Za osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let lahko zaprosi:

1. ožji družinski član slovenskega državljana, ki ima veljavno dovoljenje za začasno prebivanje za dobo najmanj dveh let, če je pred tem najmanj tri leta že bival v Republiki Sloveniji na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje,

2. ožji družinski član tujca z osebnim delovnim dovoljenjem za nedoločen čas, ki ima veljavno dovoljenje za začasno prebivanje za dobo najmanj dveh let, če je pred tem najmanj tri leta že bival v Republiki Sloveniji na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje,

3. slovenski izseljenec ali njegov potomec do tretjega kolena v ravni črti, ki nima slovenskega državljanstva,

4. samozaposleni tujec, ki je v Republiki Sloveniji tri leta neprekinjeno samozaposlen in v tem času ni bil kaznovan za prekršek po določbah tega zakona.

(9) Za ožje družinske člane slovenskega državljana se štejejo:

1. zakonec,

2. neporočeni otroci do dopolnjenega 21 leta starosti,

3. neporočeni otroci zakonca do dopolnjenega 21 leta starosti,

4. neporočeni otroci, starejši od 21 let, in starši, katere je slovenski državljan po zakonu države, katere državljan je, dolžan preživljati,

5. neporočeni otroci, starejši od 21 let, in starši zakonca, ki jih je zakonec slovenskega državljana po zakonu države, katere državljan je, dolžan preživljati,

6. starši slovenskega državljana do njegovega 21 leta starosti.

Za ožjega družinskega člana slovenskega državljana se po tem zakonu šteje tudi drug sorodnik, ki mu organ, pristojen za izdajo dovoljenja za prebivanje, zaradi združitve družine izda dovoljenje za prebivanje v Republiki Sloveniji.

(10) Za ožje družinske člane tujca se štejejo:

1. zakonec,

2. mladoletni neporočeni otroci tujca,

3. mladoletni neporočeni otroci zakonca,

4. starši mladoletnega tujca,

5. polnoletni neporočeni otroci in starši tujca ali zakonca, katere je tujec ali zakonec po zakonu države, katere državljan je, dolžan preživljati.

Za ožjega družinskega člana tujca se po tem zakonu šteje tudi drug sorodnik, ki mu organ, pristojen za izdajo dovoljenja za prebivanje, zaradi združitve družine izda dovoljenje za prebivanje v Republiki Sloveniji.

(11) Osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let se lahko tujcu ponovno izda za enako obdobje, če:

1. tujec iz 1., 2. ali 3. točke osmega odstavka tega člena izpolnjuje enake pogoje kot pri prvi vlogi,

2. tujec iz 4. točke osmega odstavka tega člena v času veljavnosti predhodnega dovoljenja ni bil kaznovan za prekršek po tem zakonu.

(12) Za osebno delovno dovoljenje za nedoločen čas lahko zaprosi tujec z dovoljenjem za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji in begunec.

(13) Za osebno delovno dovoljenje lahko zaprosi prosilec za azil in oseba z začasno zaščito. Prosilcu za azil se osebno delovno dovoljenje izda eno leto po vložitvi prošnje za azil, in sicer za čas treh mesecev z možnostjo podaljšanja. Osebi z začasno zaščito se osebno delovno dovoljenje izda za čas trajanja statusa osebe z začasno zaščito.

....

11. člen

Dovoljenje za zaposlitev

(1) Dovoljenje za zaposlitev je oblika delovnega dovoljenja, vezana na stalne zaposlitvene potrebe delodajalcev na podlagi sistemiziranih delovnih mest. S tem dovoljenjem se sme tujec zaposliti le pri delodajalcu, ki je zaprosil za izdajo dovoljenja.

(2) Dovoljenje za zaposlitev se lahko izda le na vlogo delodajalca, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. da delodajalec izpolnjuje pogoje, predpisane z zakonom,

2. da ni izkoriščena kvota za to obliko zaposlovanja;

3. da zaposlitev tujca ne vpliva škodljivo na trg dela, zlasti glede stanja domače brezposelnosti, strukture zaposlovanja oziroma regionalnih potreb za odpiranje novih delovnih mest v okviru gospodarskih panog;

4. da tujcu v zadnjih dveh letih pred vložitvijo vloge za izdajo delovnega dovoljenja ni bila izrečena kazen za prekršek po tem zakonu. Ta določba ne velja za tujca, ki je izgubil status samozaposlene osebe.

(3) Dovoljenje za zaposlitev se v skladu z določbami prejšnjega odstavka praviloma izda pod pogojem, da v evidenci zavoda za zaposlovanje ni ustreznih domačih brezposelnih oseb oziroma oseb, ki so glede pravic do zaposlitve izenačene z državljani Republike Slovenije, ob upoštevanju prioritet, določenih v 6. členu tega zakona.

- (4) Minister, pristojen za delo, v podzakonskem aktu določi primere, ko zaposlitev tujca zaradi narave dela ni vezana na trg dela (kot npr. športniki, kulturni delavci, znanstveniki, lektorji, osebje v diplomatskih predstavništvi, ki nima privilegirane statusa in podobno) in se dovoljenje za zaposlitev izda brez upoštevanja pogojev iz prejšnjega odstavka.
- (5) Kadar zaposlitev nima sezonskega značaja po določbah tega zakona, se dovoljenje za zaposlitev tujcu izda za čas, ki ga delodajalec opredeli v vlogi, ki pa ne more biti daljši od enega leta, če s tem zakonom ni drugače določeno.
- (6) Dovoljenje za zaposlitev se po izteku veljavnosti ne more podaljšati, razen v primerih prve zaposlitve tujca, ko se dovoljenje izda z omejitvijo na štiri mesece, po preteku tega časa pa brez preverjanja pogojev iz tretjega odstavka tega člena dovoljenje podaljša do enega leta, če delodajalec in tujec v tem času nista kršila določb tega zakona.
- (7) Za prvo zaposlitev tujca se šteje zaposlitev tujca, ki nima dovoljenja za prebivanje v državi. Pri delovnih migrantih se za prvo zaposlitev šteje, če tujec ob vložitvi vloge nimaveljavnega delovnega dovoljenja.
- (8) Delodajalec lahko pred potekom veljavnosti dovoljenja za zaposlitev ponovno zaprosi za izdajo dovoljenja pod pogoji, določenimi s tem zakonom.
- (9) V primeru, ko zavod za zaposlovanje ugotovi, da v dveletnem obdobju ne bo mogoče odpraviti deficitarnosti določenih poklicnih profilov delavcev na trgu dela, lahko izjemoma delovno dovoljenje izda za dve leti pod pogojem, da zanj zaprosi delodajalec, pri katerem je tujec že najmanj eno leto neprekinjeno zaposlen.
- (10) Ožjemu družinskemu članu slovenskega državljan ali tujca z delovnim dovoljenjem, se dovoljenje za zaposlitev izda za čas veljavnosti njegovega dovoljenja za prebivanje.
- (11) Dovoljenje za zaposlitev se izda v okviru kvote, določene za zaposlitev tujcev v Republiki Sloveniji.
- (12) Zavezanec za prijavo in odjavo dela po določbah tega zakona je delodajalec, ki s tujcem sklepa delovno razmerje.
- ...

12. člen (Dovoljenje za delo)

- (1) Dovoljenje za delo je oblika delovnega dovoljenja z vnaprej določeno časovno omejitvijo, na podlagi katerega se tujec lahko začasno zaposli ali dela v Republiki Sloveniji v skladu z namenom, za katerega je bilo dovoljenje izdano.
- (2) Po namenu je dovoljenje za delo vezano na:
1. delo z napotnimi tujci,
 2. usposabljanje in izpopolnjevanje tujcev,
 3. sezonsko delo tujcev,
 4. delo tujih poslovodnih delavcev,
 5. individualne storitve tujcev.
- (3) Dovoljenje za delo se tujcu izda na vlogo delodajalca oziroma pravne osebe, določene s tem zakonom.
- (4) Dovoljenje za delo se izda v okviru kvote, določene za posamezni namen, brez dodatnega preverjanja stanja in razmer na trgu dela.
- (5) Po izteku veljavnosti dovoljenja za delo tujcu ne more biti izdano dovoljenje za zaposlitev ali osebno delovno dovoljenje brez vmesne prekinitve dela v državi, razen v primerih, določenih z zakonom.
- (6) Dovoljenje za delo se lahko po izteku veljavnosti le izjemoma podaljša, skladno z določbami tega zakona.

VPRAŠANJA:

1. Katere vrste delovnih dovoljenj je mogoče pridobiti na podlagi ZZDT? Kdo začne postopek za posamezno vrsto dovoljenja? Kako ravna organ v primeru, če postopka ni začel upravičeni predlagatelj?
2. Delodajalec želi zaposliti tujca za opravljanje sezonskega dela. Za kakšno vrsto delovnega dovoljenja bo zaprosil? Kako lahko ravna v primeru, če pred izdajo odločbe ugotovi, da bi tujca potreboval za daljši čas, ker se je spremenila narava dela?
3. Slovenski državljani se je poročil z državljanko Združenih držav Amerike. Pod kakšnimi pogoji lahko njegova soproga pridobi osebno delovno dovoljenje?
4. Tujec želi pri nas opravljati dejavnost proizvodnje zobotrebcev kot samostojni podjetnik. Kakšno delovno dovoljenje potrebuje?
5. Tujec je pred pristojnim organom za notranje zadeve ustno zahteval pridobitev osebnega delovnega dovoljenja. Ko mu je uradna oseba pojasnila, da vložitev vloge nima smisla, saj dovoljenja ne bo mogel pridobiti, ker zanj ne izpolnjuje predpisanih pogojev, je tujec odšel, čez pet dni pa je organu poslal listine s pripisom, da dokazujejo njegovo izpolnjevanje pogojev za pridobitev osebnega delovnega dovoljenja. Kaj mora storiti organ? Pojasni.
6. Tujcu je bila izdana odločba, s katero mu je bila zavrnjena prošnja za izdajo osebnega delovnega dovoljenja. Tujec je takoj po tem vložil novo prošnjo za isto dovoljenje. Kako bo ravnal organ?
7. Delodajalec je vložil vlogo za pridobitev dovoljenja za zaposlitev tujca. Zatem je delodajalec ugotovil, da zaposlitve tujca ne bo potreboval, saj je zaposlil našega državljan. Kako lahko ravna, da mu tujca ne bi bilo potrebno zaposliti?